

Covenant of Mayors
for Climate & Energy

ИНТЕГРИРАНЕ НА МЕРКИ ЗА СМЕКЧАВАНЕ И АДАПТИРАНЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЯТА НА КЛИМАТА

ОПИТЪТ НА ОБЩИНА ГАБРОВО

ГАБРОВО ПО ПЪТЯ НА КЛИМАТИЧНАТА НЕУТРАЛНОСТ

100 Climate-Neutral
and Smart Cities
by 2030

European Committee
of the Regions

NET
ZERO
CITIES

Covenant of Mayors
for Climate & Energy

ПОСЛЕДОВАТЕЛНА, АКТИВНА И УСТОЙЧИВА ПОЛИТИКА

Габрово:

- Пионер в развитието на енергийно ефективни проекти за интелигентна и устойчива енергия
- Съучредител на общинската енергийна мрежа „ЕкоЕнергия“ през 1997 г.
- Член на Конвента на кметовете от 2013 г.
- Работи последователно, за да адресира климатичните предизвикателства и трансформира проблемите във възможности и добри практики
- Цели постигане на климатична неутралност и гарантиран достъп на хората и бизнеса до достъпна, безопасна и устойчива енергия

ПОСЛЕДОВАТЕЛНА, АКТИВНА И УСТОЙЧИВА ПОЛИТИКА

Габрово работи за принос към по-справедлива и климатично неутрална Европа за всички

В тази амбициозна мисия местните власти трябва да имат холистична роля, за сметка на тази, която ги определя единствено като изпълнители

Преследването на целта за климатична неутралност е възможност за инвестиции в по-добро социално и икономическо бъдеще и ключов фактор за просперитета на бъдещето поколение

Градовете са ключови в процеса по изпълнение на зелената трансформация ня място, в градовете и в селата

ГАБРОВО

Е носител на наградата **ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕЛЕН ЛИСТ** за 2021 г. и част от **Horizon Europe Mission** за 100 климатично неутрални и интелигентни града..

Община Габрово е решена да работи още по-мотивирано, за да включи всички жители, представители на бизнеса и други ключови партньори в зелената трансформация на Габрово, за постигане на климатична неутралност до 2030 г.

**ЗЕЛЕНА, ИНОВАТИВНА И ДОСТЪПНА ОБЩИНА, СЪС
СИЛНА ИКОНОМИКА, БОГАТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО,
УСТОЙЧИВ ТУРИЗЪМ И ОТВОРЕНА КЪМ ХОРАТА**

КОМПЛЕКСНИ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА CO2 ЕМИСИИ

Устойчиво управление на отпадъци

Енергийна ефективност

Градска мобилност

Качество на атмосферния въздух

Достъпна и екологична градска среда и зелена система

Опазване и управление на водите и почвите

Кампании и инициативи с граждани и бизнес

МОНИТОРИНГОВА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИТЕ ГАЗОВЕ

Жилищни сгради

(t CO₂)

97 987,78

42 541,48

2008 г.

2020 г.

Частен и търговски транспорт

(t CO₂)

94 653,98

91 251,57

2008 г.

2020 г.

Третиране на ТБО

(t CO₂)

28 123,72

18 409,34

2008 г.

2020 г.

Общински сгради,

оборудване

/съоръжения

(t CO₂)

6 052,37

1 886,09

2008 г.

2020 г.

Общинско улично осветление

(t CO₂)

2 548,46

1 058,98

2008 г.

2020 г.

Обществен транспорт

(t CO₂)

1 820,16

1 561,68

2008 г.

2020 г.

МОНИТОРИНГОВА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИТЕ ГАЗОВЕ

ОБЩО
(t CO₂)

241 488,28

2008 г.

161 983,52

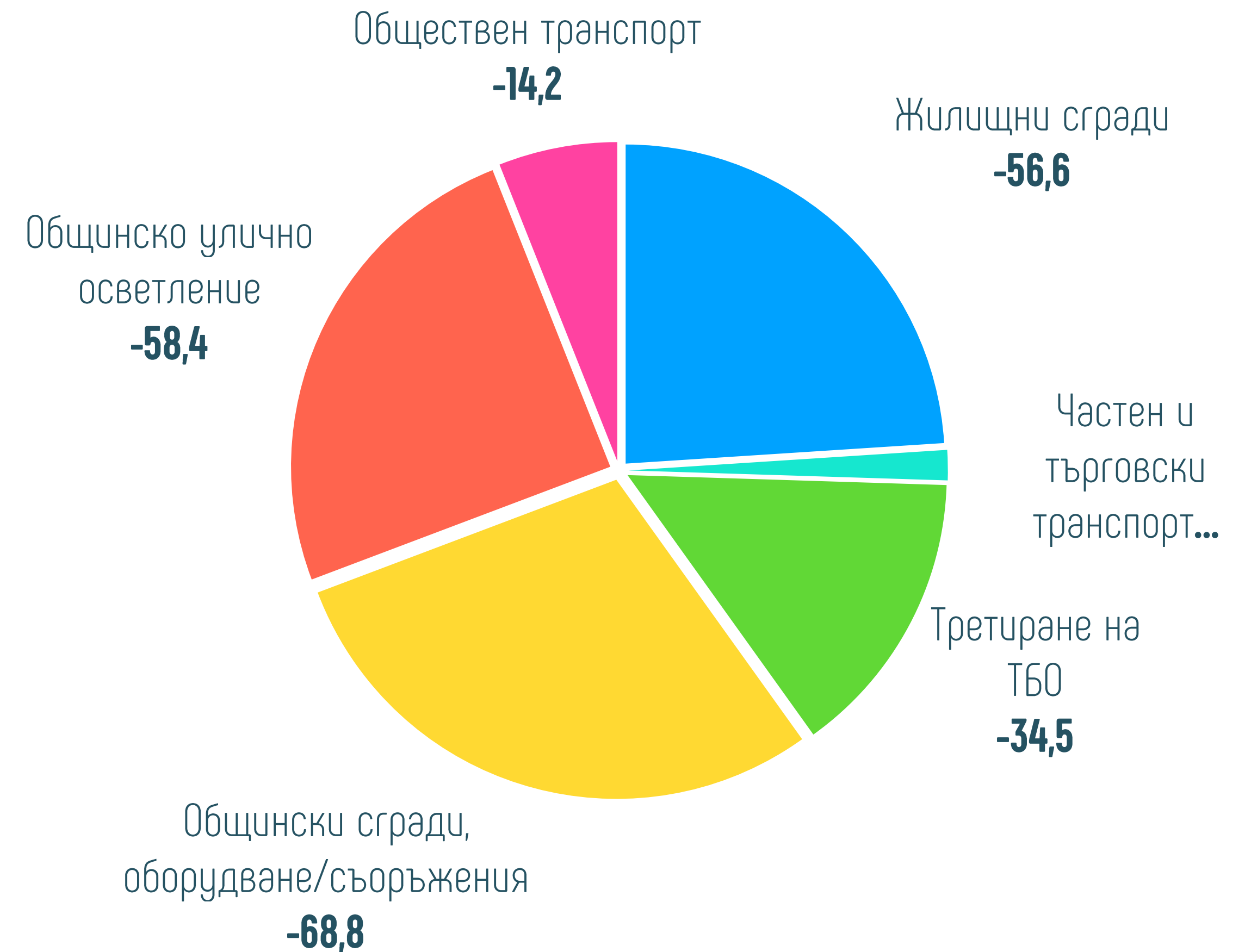

2020 г.

Габрово отчита намаляване с -32.9 % на емисиите CO₂ към 2020 г.

Отрицателен ръст на емисиите парникови газове

по сектору (%)

УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Приоритет в управлението на Общината

Програма за управление на отпадъците до 2028 г.

Системен подход в управление на цикъла на отпадъците

Ангажиране на населението

ДВУКОМПОНЕНТЕН МОДЕЛ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ

Рециклируеми и биоразградими

Система за събиране на отпадъци от опаковки

Съдове за събиране на текстилни отпадъци

Система за събиране на биоразградими отпадъци
от търговски обекти

Пункт за събиране на опасни отпадъци от
домакинствата (кампанийно, 2 пъти годишно)

Мобилен пункт за разделно събрани отпадъци от
домакинствата (ежедневно, обхваща всички
квартали на града)

ИНОВАТИВНИ ПРОЕКТИ

Две „умни“ площадки с подземни контейнери, система за индивидуален достъп

Четири зони за споделено компостиране

Депозитна вендинг система за обратно приемане на пластмасови бутилки и алуминиеви кенове

Стимули за потребителите

Умна къща за разделно събиране на отпадъци

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ И ВЕУ

Активна политика за устойчиво енергийно развитие, която допринася за превръщането на Габрово в модерна европейска община

Пионер в проекти за енергийна ефективност и интелигентна енергия с опит от 1992 г.

Съучредител на ОМЕЕ „ЕкоЕнергия“ през 1997 г.

2013 г.

Член на Конвента на кметовете

2015 г. – план за действие за устойчиво енергийно развитие

2018 г. – намаляване на емисиите на CO2 с 25.59% спрямо 2008 г.

2020 г. – намаляване на емисиите на CO2 с 32.9% спрямо 2008 г.

2021 г. – награда Европейски зелен лист

2022 г. – Част от мисията за 100 климатично неутрални и интелигентни града до 2030 г.

2022 г. – План за устойчива енергия и адаптация към климата до 2030 г.

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

С подкрепата на европейско, национално и собствено финансиране въведохме мерки за енергийна ефективност във всички общински образователни институции и построихме първата публична пасивна сграда – детска градина „Слънце“.

Като следваща стъпка започнахме въвеждане на системи за интелигентно сградно управление.

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Въведохме мерки за енергийна ефективност в 37 многофамилни сгради по националната програма за обновяване на жилищния фонд.

ЕУСФ проект – техническа подкрепа за реализация на нисковъглеродна индустриална зона, както и подкрепа за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в 50 многофамилни сгради.

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Изпълнихме проект за модернизация на уличното осветление в град Габрово чрез ЕСКО договор, с което спестяваме:

1 029 047kWh електроенергия (60% икономия)

843 тона емисии CO₂

470 197 лв. средства за електроенергия

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

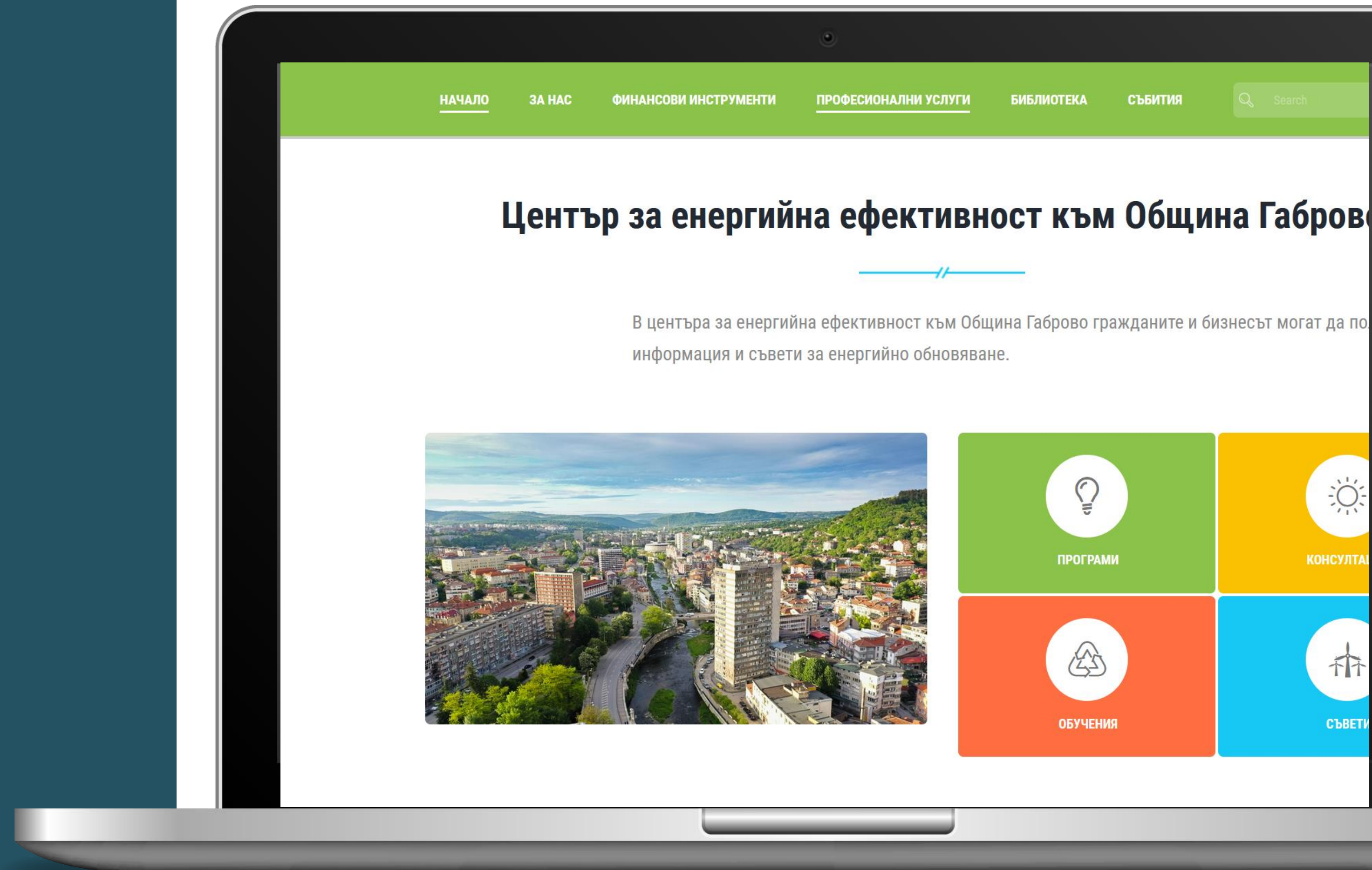
Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в сгради културна инфраструктура:

- 🌿 Дом на културата „Емануил Манолов“
- 🌿 РЦМ Габрово
- 🌿 Хотел в РЕМО „ЕТЪР“
- 🌿 Младежки център

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

През 2022 г. създадохме център за енергийна ефективност, който предлага информация и техническа подкрепа за граждани
<https://cee.gabrovo.bg/>

АКТУАЛНО

Национален план за възстановяване и устойчивост

Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – ЕТАП 1 – бюджет за община Габрово – **30 000 000 лв.**

Музей „Дом на хумора и сатирата“ – прогнозна стойност до **2 500 000 лв.**

Административна сграда на Община Габрово – прогнозна стойност – до **4 000 000 лв.**

АКТУАЛНИ ПРОЕКТИ

Сътрудничество между градове/региони и енергийни общности като средство за ускоряване на енергийния преход по програма „Лайф“ (LIFE). Бюджет – **64 601.25 евро**

Енергийни общности – местни собственици на енергия, по програма „Лайф“ (LIFE). Бюджет – **29 840.00 евро**

Интегрирани решения за плюсово енергийни и жизнени градове по програма „Хоризонт 2020“, Бюджет – **200 000 евро**

Енергийни мерки: Подпомагане на домакинствата в риск от енергийна бедност /безплатно енергийно обследване – 4 сгради/ по програма „Хоризонт 2020“. Бюджет – **38 343.75 евро**

УСТОЙЧИВА ГРАДСКА МОБИЛНОСТ

План за устойчива градска мобилност (ПУГМ) до 2030 г.

Първи етап от проект за устойчив градски транспорт –
13 430 540 лв.

Закупуване на 14 нови екологични автобуса

Изграждане на 3 зарядни станции

Инсталиране на 104 електронни табла

Компютърно оборудване в 57 транспортни средства

Развитие на ИКТ системи за управление и контрол

Средногодишно намаление на емисиите от парникови
газове – 945 тона

Закупуване на електроавтомобили за нуждите на
общинска администрация

ЗОНА ЗА ПЛАТЕНО ПАРКИРАНЕ

Уеб базирани приложения с интерактивни карти

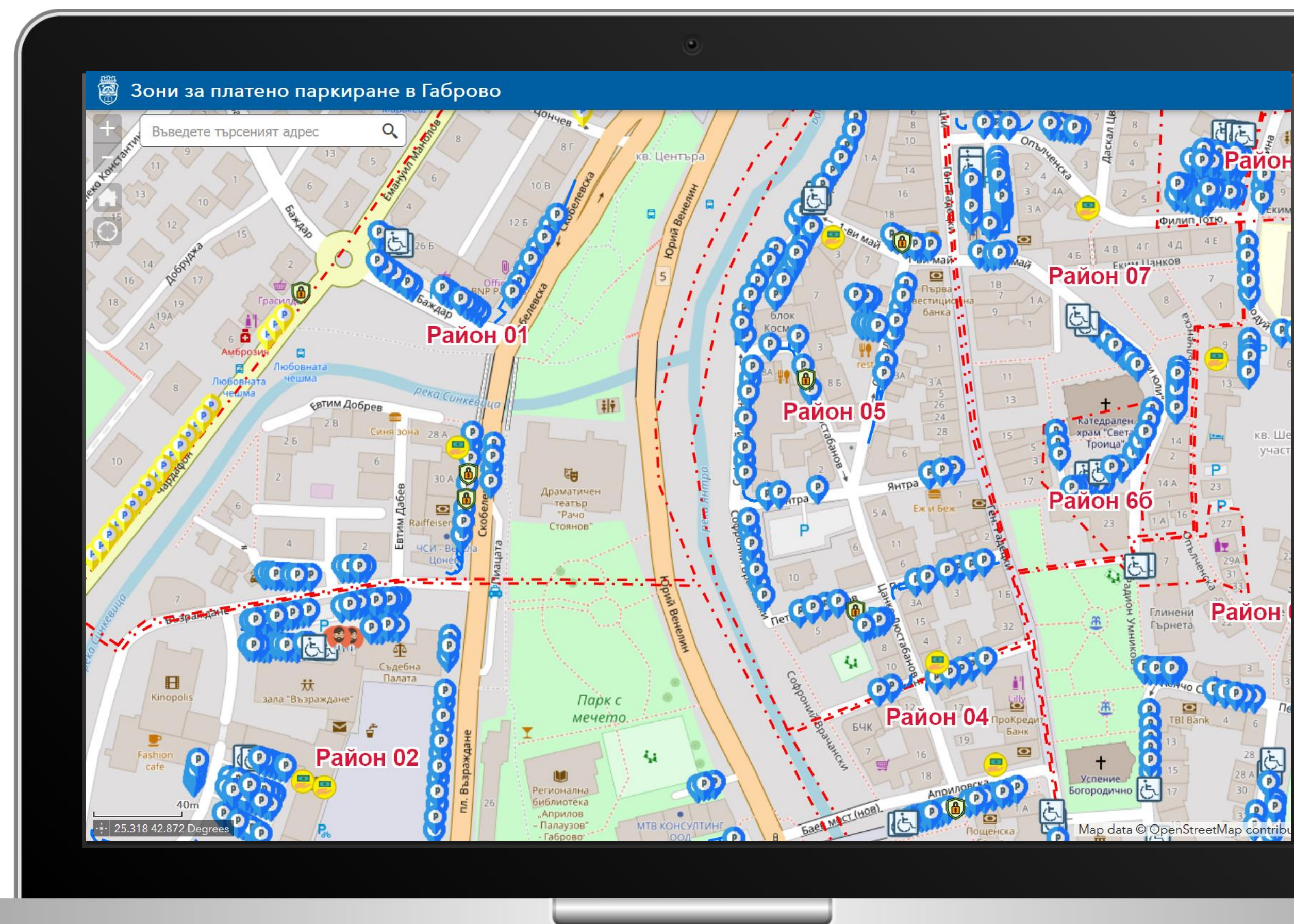
Точни координати на всички 950 паркоместа

Хоризонтална маркировка и вертикална сигнализация

Управление, анализиране и визуализиране на данните

140 паркоместа със система за автоматично

разпознаване на номера на автомобили

ПРИВЛЕКАТЕЛНА, ЕКОЛОГИЧНА И БЕЗОПАСНА ГРАДСКА СРЕДА И ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

Комплексни решения при благоустрояване на квартали
- улична мрежа, зелени площи, зони за отдих и игра,
енергийно ефективно осветление, видеонаблюдение

Кръгови кръстовища и обходни пътища

Нови паркинги и обособяване на паркоместа

Обследване и паспортизация на зелената система

GIS слой за зелената система

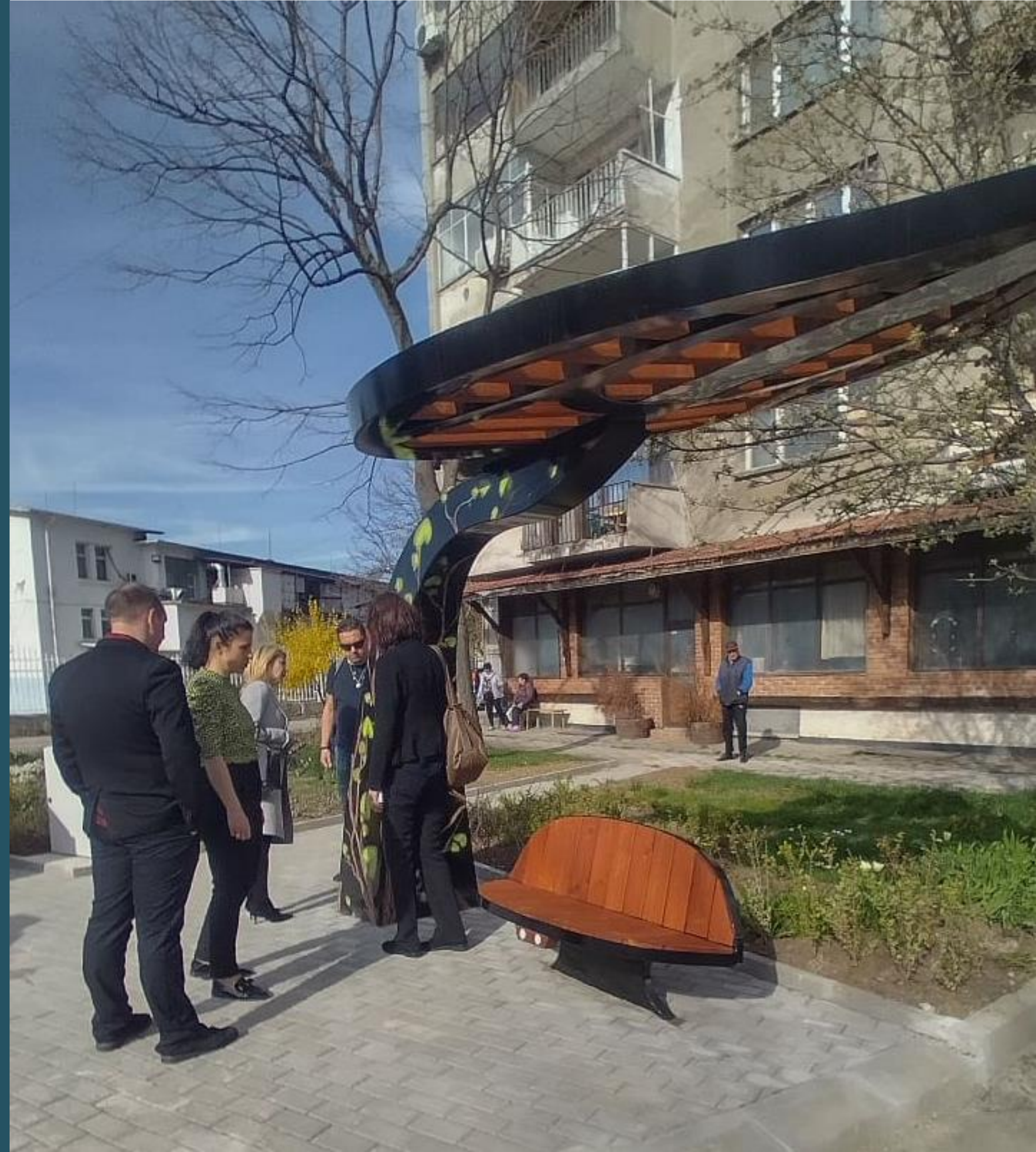

АКТУАЛНО

Крчка в адаптацията към климатичните промени, финансиран от Национален доверителен екофонд

Доставка и монтаж на две „умни“ соларни пейки, на чешма тип „фонтанка“ и на устройство за мониторинг на въздуха

Разработване на инвентаризация на емисиите и поглъщанията на парникови газове от горите и горските територии

АКТУАЛНО

Ускоряване на адаптацията към климата за по-добра устойчивост в европейските планински региони

Програма Хоризонт Европа 2021-2027, мисия Климат

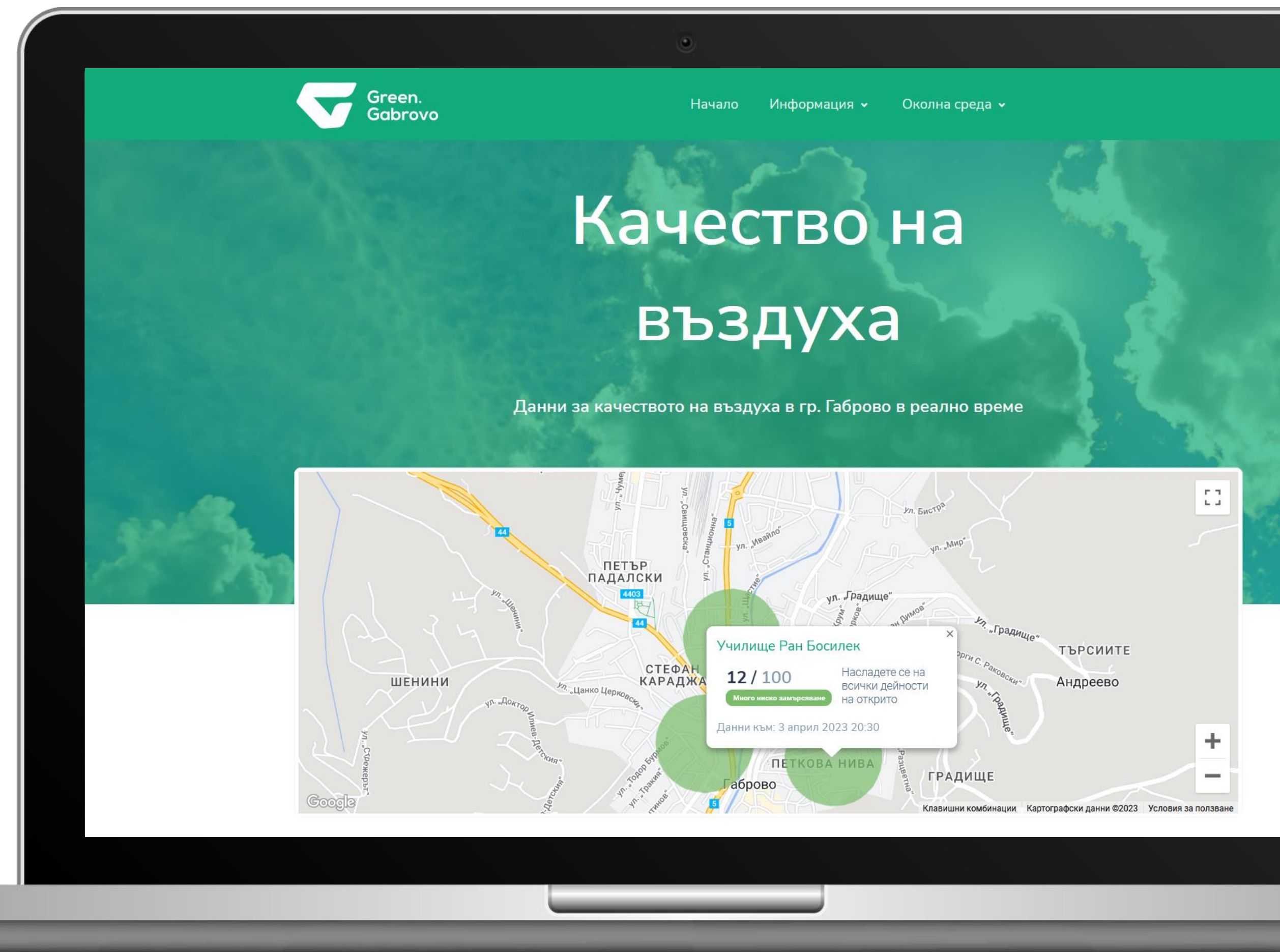
Ключови дейности: Разработване на нова Стратегия за зелена инфраструктура на община Габрово; изпълнение на пилотен проект за събиране на дъждовна вода за поддържане на градски зелени площи и засаждане на дървета за увеличаване на пропускливостта на зелените площи и др.

www.chisto.gabrovo.bg

МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Община Габрово в партньорство със Senstate, внедри система за мониторинг на околната среда в реално време – 7 станции за качество на въздуха, 2 за водите, 1 за радиация и 1 за фонов шум

ОПАЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ И ПОЧВИТЕ

Съвместни инвестиции с ВиК-Габрово за модернизиране и развитие на водоснабдителната мрежа в община Габрово

Изграждане на 20,7 км нови водопроводи, 2 нови помпени станции и ремонт на общо 13 съществуващи водоема за водоснабдяването на 15 габровски села под Витата стена. Инвестицията е в размер на 4 200 000 лв.

Изпълнение на проект за реконструкция на водоснабдяването на съставните села от кметство Кметовци - Боженци, Кметовци, Черневци и Трапесковци с инвестиция от 541 000 лв.

ПРОЕКТ HUMUS

Част от мисията на Европейския съюз „Сделка за почвите в Европа“

Активизира общините и регионите в цяла Европа да опазват и възстановяват здравето на почвите.

Консорциумът на проект HumUS се състои от европейски университети и изследователски центрове с опит в подходите на участието и асоциации с множество заинтересовани страни и голям обхват на национално, регионално и общинско ниво на управление. Единственият партньор от България е РСО „Централна Стара планина“.

HumUS ще подкрепи поне 20 пилотни проекта за оздравяване на почвите.

КАМПАНИИ И ИНИЦИАТИВИ

Системна работа с различни целеви групи за промяна на нагласи и формиране на отговорно отношение за екологосъобразен начин на живот.

Образователни и информационни кампании.

Кампании за насърчаване на граждански инициативи.

Узана поляна фест, 21-23 юли 2023 г.

Приеми ме на село

Да превърнем сивото сивото в зелено

Театрална постановка

Екологична настолна игра

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Кризи – климатична, финансова,
политическа ...

Централизиран подход

Институционален и експертен
капацитет

ВЪЗМОЖНОСТИ

Зелената сделка
План за възстановяване и
устойчивост
Кохезионната политика
Децентрализация

ИНСТРУМЕНТИ

Мрежи и партньорства
Техническа помощ
Пилотни проекти
Иновации

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

ТАНЯ ХРИСТОВА
КМЕТ НА ОБЩИНА ГАБРОВО